

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
6911-07

meddelad i Stockholm den 19 december 2008

KLAGANDE

AA,

MOTPART

Servicenämnden i Malmö kommun
Trafikövervakningscentralen
Augustenborgsgatan 26 A
205 80 Malmö

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrättens i Göteborg dom den 15 oktober 2007 i mål nr 838-07
(bilaga)

SAKEN

Färdtjänst

YRKANDEN M.M.

AA fullföljer sin talan och anför att hon fortfarande önskar färdtjänst.

Servicenämnden bestrider bifall till AAs yrkande och hemställer att Regeringsrätten fastställer kammarrättens dom. Även med beaktande av det ingivna läkarintyget och AAs uppgifter har det inte visats att hon har sådana väsentliga svårigheter att nyttja allmänna kommunikationer som krävs för att ha rätt till färdtjänstillstånd.

Dok.Id 64130

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 5

Expeditionstid
09:00-12:00
13:00-15:00

Telefon
08-561 676 00
Telefax
08-561 678 20

Serviceämnden har senare meddelat att då nya uppgifter inkommit till förvaltningen har AA nu beviljats färdtjänst. Av bifogat beslut framgår att AA den 30 september 2008 beviljats färdtjänst med specialfordon och extra behjälplighet för tiden den 1 oktober 2008 – den 30 september 2009.

AA har beretts tillfälle att yttra sig men inte svarat. Av inkomna uppgifter framgår att hon drabbats av en stroke och inte har möjlighet att skriva.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 7 § lagen (1997:736) om färdtjänst ska tillstånd till färdtjänst meddelas för dem som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.

När det gäller innebörden av kravet ”väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel” anfördes i propositionen (prop. 1996/97:115) bl.a. följande (s. 52 och 78).

Hög ålder ska inte i sig vara ett tillräckligt kriterium för att tillstånd till färdtjänst ska kunna meddelas. Endast funktionshindret ska vara avgörande. Detta hindrar inte att en förhållandevis stor andel av de äldre blir, liksom nu, berättigade till färdtjänst. Som exempel kan nämnas att ca 60 % av alla personer som är äldre än 85 år nu har tillstånd till färdtjänst. En tredjedel av de personer som är äldre än 65 år är färdtjänstberättigade. Funktionshindret kan alltså bero på svaghet på grund av hög ålder, liksom också av sjukdom. – Avsikten är inte att vidga personkretsen i förhållande till nuvarande reglering i socialtjänstlagen. Inriktningen är tvärtom att, genom att kollektivtrafiken görs mer tillgänglig för funktionshindrade, det antal personer som behöver utnyttja färdtjänsten ska minska. Är de allmänna kommunikationerna så utformade att det är rimligt att kräva att även en funktionshindrad person ska kunna använda dem, föreligger alltså ingen rätt att få färdtjänst. Å andra sidan kommer det alltid att finnas ett antal funktionshindrade som är i behov av att färdas i särskilt anpassade fordon eller i taxibilar. – Hög ålder ska i sig inte vara ett kriterium för att färdtjänst ska tillhandahållas. Däremot kan funktionshindret naturligtvis bero på t.ex. ålder eller sjukdom.

Av handlingarna i målet framgår bl.a. följande. AA var när hon i oktober 2006 fick avslag på sin ansökan om tillstånd till färdtjänst 85 år gammal. Av ingivet läkarintyg framgick att hon haft hjärtinfarkt 2001 och i

efterförloppet kärlekskramp. Hon behövde ta nitroglycerin 2-3 gånger i veckan vid kall väderlek och då hon blev nervös. Hon gick med rollator, även kortare sträckor. Hon klarade inte att få upp rollatorn på bussen på grund av yrsel och ostadighet i benen samt svag muskelstyrka i armar och ben. Dessutom blev hon nervös och fick känningar av kärlekskramp. Hon orkade inte lyfta benen för att komma upp på trappsteg till bussen. Läkaren rekommenderade färdtjänst. – Själv uppgav AA bl.a. att hon hade balansproblem och blev yr. Hon vågade inte åka buss eftersom hon var rädd att ramla.

Regeringsrätten gör följande bedömning.

Av lagtext och förarbeten framgår att det är den enskildes funktionshinder och de svårigheter som detta orsakar som är avgörande för rätten till färdtjänst. Uttalandena i propositionen om att hög ålder i sig inte är ett kriterium för att bevilja färdtjänst innebär endast att det måste göras en individuell bedömning av funktionshindrets svårighetsgrad och att det inte gäller någon presumtion för rätt till färdtjänst vid viss ålder. Uttalandena ger inte något stöd för att funktionshinder hos en person med hög ålder ska betraktas som något naturligt eller bedömas efter andra kriterier än samma funktionshinder hos en yngre person. Ett funktionshinder hos någon med hög ålder kan dock ofta medföra större svårigheter än hos en yngre person till följd av andra hälsoproblem och allmän svaghet. Härtill kommer de risker som är förenade med fallolyckor av olika slag och den befogade oro för att ramla som många äldre därför känner. Att kollektivtrafiken anpassas för att bättre kunna utnyttjas av funktionshindrade kan visserligen medföra att behovet av färdtjänst för den som är gammal inträder senare än det annars skulle ha gjort. Färre personer behöver därmed utnyttja färdtjänst. Till slut får man dock räkna med att svårigheterna blir för stora och att det inte rimligtvis kan begäras av en person med mycket hög ålder att vederbörande ska kunna förflytta sig på egen hand eller med allmänna kommunikationer.

I fråga om AA är upplyst att hon var 85 år gammal, gick med rollator även kortare sträckor samt led av kärlekskramp efter en hjärtinfarkt. Hon hade svag muskelstyrka i armar och ben och hade balansproblem och yrsel. Enligt Regeringsrättens mening står det klart att detta utgör sådana väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel som avses i lagen om färdtjänst. AAs ansökan om färdtjänst borde därför ha bifallits redan år 2006.

AA har enligt vad servicenämnden upplyst nu beviljats färdtjänst för tiden den 1 oktober 2008 – den 30 september 2009 på grund av nya uppgifter. AAs talan i målet får emellertid förstås så att hon yrkar att beviljas färdtjänst tills vidare. Regeringsrätten finner mot bakgrund av AAs ålder och hälsotillstånd att det saknas skäl att anta att hennes hälsa skulle förbättras på ett sådant avgörande sätt att det finns skäl att ompröva hennes rätt till färdtjänst. Hennes yrkande bör därför bifallas. Det ankommer på servicenämnden att besluta om närmare föreskrifter.

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten upphäver kammarrättens dom och förklarar att AA är berättigad till färdtjänsttillstånd tills vidare.

Susanne Billum

Kjerstin Nordborg

Carl Gustav Fernlund

Margit Knutsson

Olle Stenman

Malen Lindman
Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd. II

Föredraget den 26 november 2008